

Werkconferentie Verified Conservation Areas, Madurodam 7 april 2016

Op 7 april 2016 werd een werkconferentie Verified Conservation Areas (VCA) gehouden bij Madurodam in Den Haag. Verified Conservation Areas zijn gebieden waar gebiedseigenaren of terreinbeheerders duurzaam beheer van dat gebied zichtbaar maken. Dergelijke gebieden kunnen worden aangemeld met een beheers- of ontwikkelingsplan en na een audit worden geregistreerd in het internationale VCA-register. Het register biedt waardering en erkenning voor de goede wijze waarop het natuurlijk kapitaal en de natuurlijke hulpbronnen in deze gebieden worden beheerd. Duurzaam gebiedsbeheer laat bovendien zien dat het natuurlijk kapitaal en beleidsdoelen zoals klimaatadaptatie en circulaire economie elkaar wederzijds kunnen versterken. De directie Duurzaamheid en de directie Internationaal ondersteunen daarom de ontwikkeling en toepassing van de VCA-aanpak, zowel nationaal als internationaal.

Tijdens de werkconferentie zijn de eerste drie Nederlandse VCA-aanmeldingen getekend: Het [Groene Cirkel Bijenlandschap](#) (een initiatief van o.a. de Provincie Zuid Holland, Heineken, Alterra i.s.m. diverse lokale partijen), een Ecologische Heidecorridor nabij Soestduinen de zgn. Lizards' Lane (een initiatief van het waterwinbedrijf Vitens i.s.m. het Utrechts Landschap en andere terreineigenaren), en [Diepkloof](#), een natuurgebied in Zuid Afrika, waar wordt gewerkt aan ecologisch herstel in combinatie met duurzame landbouw en toerisme.

Vlnr: Hans Alders (voorzitter VCA-Board), Frank Vorhies (VCA-Register), Laila Driessen (Burgemeester Leiderdorp en voorzitter Groene Cirkels Bijenlandschap), Lize Beekman (Vitens), Marinka Poeisz (Diepkloof, Zuid-Afrika), Janneke de Vries (IenM, Directie Internationaal, aanwezig namens Chris Kuijpers).

Diverse sprekers waaronder Piet Wit (IUCN), Hans Alders (VCA-Board) en Koos Biesmeijer (Naturalis) gaven hun visie op het maatschappelijk en economisch belang van natuurlijk kapitaal en goed functionerende ecosystemen en de rol die VCA en duurzaam gebiedsbeheer daarbij kunnen spelen.

Duurzaam gebruik van natuurlijk kapitaal en goed beheer van ecosystemen liggen in elkaars verlengde. Daarbij gaat het dus niet alleen om het behoud en het herstel maar vooral ook om als het duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen, biodiversiteit en ecosysteemdiensten. *Sustainable use is conservation*, aldus Piet Wit. Gesprekken vonden plaats over VCA als instrument voor transparantie en verificatie in duurzaam gebiedsbeheer, omgevingskwaliteit, de meerwaarde van samenwerking met stakeholders en bedrijven en VCA als criterium voor financiering.

Piet Wit, voorzitter van de IUCN Commission on Ecosystem Management onderstreepte dat ecosysteembeheer onderdeel moet zijn van een duurzame ontwikkeling en het belang van het slaan van bruggen tussen diverse disciplines. Het natuurlijk kapitaal (land- en water-ecosysteem) biedt de basis van het bestaan: de zogenoemde *resource base*. Het gaat daarbij om slim gebruik (*resource use*) en adequaat beheer (*resource management*). VCA kan in die benadering een rol spelen.

Hans Alders als voorzitter van de VCA Board signaleerde enerzijds dat er nog weinig maatschappelijk besef is van de waarde van ecosysteemdiensten (ervaren schaarste vertaalt zich in handelen!), maar ook dat het bieden van handelingsperspectief aan bedrijven een manier kan zijn om beschermen en benutten van natuur te versterken - vaak ook in coalities van diverse belanghebbenden- waarbij koplopers moeten worden beloond. Daarnaast biedt het VCA bedrijven ook kansen. Om continuïteit te bevorderen en risico's te verminderen worden bedrijven die zorg hebben voor hun natuurlijk kapitaal minder afhankelijk. Daarnaast wordt het voor bedrijven steeds belangrijker om aan hun reputatie te werken. Niet alleen wordt dit door hun omgeving gewaardeerd, steeds meer jong en goed opgeleid personeel kiest er voor te willen werken bij een bedrijf dat oog heeft voor zijn impact op de omgeving. Men wil graag trots zijn op het bedrijf waarvoor men werkt!

Francis Vorhies, beheerder van het VCA-register, gaf meer inzicht in het VCA concept, met als belangrijke elementen het op vrijwillige basis werken aan het verduurzamen van landgebruik via een gestandaardiseerde, transparante en een controleerbare aanpak. Auditors worden benoemd door de internationale VCA Board. Dat bedrijfsmatige activiteiten goed kunnen samengaan met VCA toonde hij met het voorbeeld van [de Balhaf site in Yemen](#) waar nu een belangrijk koraalrif wordt beschermd rondom productie installatie voor een vloeibaar gas. Naast de bovengenoemde voordelen noemde Vorhies ook dat VCA kan helpen om via crowdfunding te komen aan extra financieringsmogelijkheden.

Bas Rüter, Directeur duurzaamheid bij Rabobank Nederland signaleert een aantal maatschappelijke veranderingen, en constateert dat duurzaamheid zowel voor de financiële sector als voor klanten belangrijker wordt. Beloon de zorg voor ecosysteemdiensten, waardoor klanten kunnen worden geholpen te verduurzamen (bijv. verduurzaming landbouw). VCA kan daarbij worden ingezet als een onafhankelijk label om dit te toetsen. Voorbeelden waar dit zou kunnen worden ingezet zijn projecten waar de Europese Investeringsbank bij betrokken is, en waar financiering voor duurzame bedrijven tegen een lagere rente kan worden gegeven. Dit geldt bijvoorbeeld voor het verduurzamen van de soja-ketens in Brazilië. De gebieden waar soja geproduceerd wordt hebben een 'ecosystembased' certificering nodig, waarbij VCA een rol zou kunnen spelen. FrieslandCampina werkt samen met boeren, WNF, Rabobank en de Vogelbescherming aan manieren om biodiversiteit en natuurlijk kapitaal in gebiedsbeheer te verankeren. Beloon boeren en compenseer een hogere melkprijs via bijvoorbeeld een groenregeling met een rente-korting.

Lize Beekman, Strategisch Omgevingsmanager van Vitens, schetst het maatschappelijk belang van schoon drinkwater (drinkwater is een ecosysteemdienst), en de verankering van Vitens in de regio, waar zij 110 drinkwaterwinnings exploitieert. Gedeelde belangen en maatschappelijke verbindingen worden steeds belangrijker. Voor Vitens zijn er aantal belangrijke motieven om de zgn. Lizards' Lane in Soestduinen aan te melden in het [VCA-Register](#), namelijk: VCA is transparant en kan worden

gebruikt om naar de buitenwereld te verantwoorden, en Vitens heeft ambities m.b.t. maatschappelijk verantwoord ondernemen, waarbij reputatie, systeemwinst (robuust ecosysteem levert goed drinkwater) en maatschappelijke winst belangrijk zijn. “We willen maatschappelijk draagvlak en “a license to operate”, en zeker niet het onbelangrijkste het vertrouwen uitstralen dat de grondwaterkwaliteit wordt behouden en beschermd, nu en in de toekomst.” Voor de Lizards’ Lane wordt o.a. samengewerkt met Tennet en het Utrechts Landschap.

Menko Wiersema, Gebiedsregisseur Holland Rijnland en de Delta Provincie Zuid-Holland en een van de initiatiefnemers van [het Groene Cirkels project](#), vertelt enthousiast over wat het bijenlandschap in de regio losmaakt, en de ambitie om bijensterfte in de regio terug te dringen. Hierbij zijn de ambities hoog en dat is goed want dat maakt het beste in mensen los. Er is een regionaal en sociaal netwerk (mensen, bedrijven en organisaties) ontstaan, en het economische belang wordt gekoppeld aan het duurzaam benutten van het natuurlijk kapitaal. Heineken is een van de deelnemers, waarbij de ambitie is om niet alleen een klimaatneutrale brouwerij te maken, maar zelfs een klimaatneutrale keten. Aanmelding voor het VCA register is ook hier een erkenning dat natuurbehoud en herstel onderdeel moet zijn van het duurzaam benutten van natuurlijk kapitaal.

Koos Biesmeijer, Directeur Wetenschap van Naturalis wees op de meerwaarde van zogenoemde natuurinclusieve multifunctionele landschappen.

Mari van Dreumel (directie Duurzaamheid van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu) schetst een vervolg voor het in gang gezette VCA-traject: het opzetten van een praktische en open leeromgeving, een Community of Practice, waarbij de deelnemers samenwerken aan de verdere toepassing van het VCA-concept. Het doel van de CoP is:

- Het informeren van de deelnemers over het wat en waarom van het VCA register en over het proces van aanmelding en registratie
- Het ondersteunen van de deelnemers bij het opstellen van documentatie die nodig is voor de aanmelding/registratie voor opname van hun terreinen in het VCA register
- Het verspreiden van de resultaten van de CoP VCA

Daarnaast maakt hij melding van de oprichting van de Coalitie van VCA ambassadeurs.

Janneke de Vries (MT-lid Directie Internationaal, Ministerie van Infrastructuur en Milieu) benadrukte namens Chris Kuijpers de centrale rol van duurzaam gebiedsbeheer en de mogelijkheden van VCA bij diverse duurzaamheidsopgaven. Dit geldt niet alleen nationaal maar ook internationaal. Nederland zet zich daarom in om de VCA-aanpak ook op de VN-milieuagenda te krijgen.

De werkconferentie was een gezamenlijk initiatief van het VCA-Register, Ministerie van Infrastructuur en Milieu, en De Gemeynt.

Aanmelding voor de CoP VCA kan via Steven.debie@gemeynt.nl of petra.bakker@rws.nl / wim.vande.meerendonk@rws.nl